

PROGRAMACIÓ CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL 2025-2026

[Competències específiques i criteris d'avaluació](#)

[Seqüenciació orientativa de sabers bàsics- 1r cicle](#)

[Seqüenciació orientativa de sabers bàsics- 2n cicle](#)

[Seqüenciació orientativa de sabers bàsics- 3r cicle](#)

Competències específiques i criteris d'avaluació

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	Criteris d'avaluació 1r cicle	Criteris d'avaluació 2n cicle	Criteris d'avaluació 3r cicle
1. Utilitzar dispositius i recursos digitals de manera segura, responsable i eficient, per buscar informació, comunicar-se i treballar de manera individual, en equip i en xarxa i reelaborar i crear contingut digital d'acord amb les necessitats digitals del context educatiu.	1.1. Emprar dispositius i recursos digitals de forma segura i d'acord amb les necessitats del context educatiu.	1.1. Emprar dispositius i recursos digitals, d'acord amb les necessitats del context educatiu de manera segura, cercant informació, comunicant-se i treballant de manera individual i en equip, reelaborant i creant continguts digitals senzills.	1.1. Emprar recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu de manera segura i eficient, cercant informació, comunicant-se i treballant de manera individual, en equip i en xarxa, reelaborant i creant continguts digitals senzills.
2. Plantejar i donar resposta a qüestions científiques senzilles, utilitzant diferents tècniques, instruments i models propis del pensament científic, per interpretar i explicar fets i fenòmens que ocorren en el medi natural, social i cultural.	2.1. Mostrar curiositat per objectes, fets i fenòmens pròxims, formulant preguntes i realitzant prediccions. 2.2. Cercar informació senzilla de diferents fonts segures i fiables de forma guiada, utilitzant-la en	2.1 Demostrar curiositat per objectes, fets i fenòmens pròxims, com també pel medi natural, social i cultural proper, formulant preguntes investigables i realitzant prediccions raonades. 2.2. Cercar i seleccionar informació, de diferents fonts segures i fiables, utilitzant-la en	2.1. Formular preguntes i realitzar prediccions raonades sobre temes relacionats amb el medi natural, social o cultural mostrant i mantenint curiositat. 2.2 Cercar, seleccionar i contrastar informació emprant els criteris de fiabilitat de diferents fonts segures i

	recerques relacionades amb el medi natural, social i cultural. 2.3. Participar en experiments pautats o guiats, quan la recerca ho requereixi, utilitzant diferents tècniques senzilles d'indagació, emprant de manera segura instruments i registrant les observacions de forma clara. 2.4. Proposar respostes a les preguntes plantejades, comparant la informació i resultats obtinguts amb les prediccions realitzades. 2.5. Comunicar de manera oral o gràfica el resultat de les recerques explicant els passos seguits amb ajuda d'un guió.	recerques relacionades amb el medi natural, social i cultural i adquirint lèxic científic bàsic. 2.3. Realitzar experiments pautats o guiats, quan la recerca ho requereixi, utilitzant diferents tècniques d'indagació i models, emprant de manera segura instruments i dispositius, realitzant observacions i mesuraments precisos i registrant-les correctament. 2.4. Proposar possibles respostes a les preguntes plantejades, a través de la interpretació de la informació i els resultats obtinguts, comparant-los amb les prediccions realitzades. 2.5. Presentar els resultats de les recerques en diferents formats, emprant llenguatge científic bàsic i explicant els passos seguits.	fiables, i utilitzant-la en recerques relacionades amb el medi natural, social i cultural i adquirint lèxic científic bàsic 2.3. Dissenyar i realitzar experiments guiats, quan la recerca ho requereixi, utilitzant diferents tècniques d'indagació i models, emprant de manera segura els instruments i dispositius apropiats, realitzant observacions i mesuraments precisos i registrant-les correctament. 2.4. Proposar possibles respostes a les preguntes plantejades, a través de l'anàlisi i la interpretació de la informació i els resultats obtinguts, valorant la coherència de les possibles solucions, comparant-les amb les prediccions realitzades. 2.5. Comunicar els resultats de les recerques adaptant el missatge i el format a l'audiència que va dirigit, utilitzant llenguatge científic i explicant els passos seguits.
3. Resoldre problemes a través de projectes de disseny i de l'aplicació del pensament computacional, per generar cooperativament un producte creatiu i innovador que respongui a necessitats concretes.	3.1. Realitzar en equip, de forma guiada, un producte final senzill que doni solució a un problema de disseny, provant en equip diferents prototips i utilitzant de manera segura els materials adequats.	3.1. Construir en equip un producte final senzill que doni solució a un problema de disseny, proposant possibles solucions, provant diferents prototips i emprant de manera segura les eines, tècniques i materials adequats.	3.1. Plantejar problemes de disseny que es puguin resoldre amb la creació d'un prototip o solució digital, avaluant necessitats de l'entorn i establint objectius concrets. 3.2 Dissenyar possibles solucions als

	3.2. Presentar de forma oral o gràfica el producte final dels projectes de disseny, explicant els passos seguits amb ajuda d'un guió. 3.3. Mostrar interès pel pensament computacional, participant i aportant idees en la resolució guiada de problemes senzills de programació.	3.2. Presentar el producte final dels projectes de disseny en diferents formats i explicant els passos que s'han duit a terme. 3.3. Resoldre, de forma guiada, problemes senzills de programació, modificant algorismes d'acord amb els principis bàsics del pensament computacional.	problemes plantejats d'acord amb tècniques senzilles dels projectes de disseny i del pensament computacional, mitjançant estratègies bàsiques de gestió de projectes cooperatius, tenint en compte els recursos necessaris i establint criteris concrets per avaluar el projecte. 3.3. Construir en equip un producte final que doni solució a un problema de disseny, provant en equip, diferents prototips o solucions digitals i utilitzant de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials adequats. 3.4. Comunicar en diferents formats el disseny d'un producte final, adaptant el missatge i el format a l'audiència, explicant les passes següents, justificant per què aquest prototip o solució digital compleix amb els requisits del projecte i proposant possibles reptes per a futurs projectes.
4. Conèixer i prendre consciència del propi cos, com també de les emocions i sentiments propis i aliens, tot aplicant el mètode científic, per desenvolupar hàbits saludables i per aconseguir el benestar físic, emocional i social.	4.1. Identificar les emocions pròpies i les dels altres, entenent les relacions familiars i escolars a les quals pertanyen i reconeixent les accions que afavoreixen el benestar emocional i social. 4.2. Reconèixer estils de vida	4.1. Mostrar actituds que fomentin el benestar emocional i social, identificant les emocions pròpies i les dels altres, mostrant empatia i establint relacions afectives saludables. 4.2 Adoptar estils de vida saludables	4.1. Promoure actituds que fomentin el benestar emocional i social, gestionant les emocions pròpies i respectant les dels altres, fomentant relacions afectives saludables i reflexionant davant els usos de la tecnologia i la gestió del temps lliure. 4.2. Adoptar estils de vida saludables

	saludables valorant la importància d'una alimentació variada i equilibrada i sostenible, la higiene, l'exercici físic, el contacte amb la natura, el descans i l'ús adequat de les tecnologies.	valorant la importància d'una alimentació variada, equilibrada i sostenible, l'exercici físic, el contacte amb la natura, el descans, la higiene, la prevenció de malalties i l'ús adequat de les noves tecnologies.	valorant la importància d'una alimentació variada, equilibrada i sostenible, l'exercici físic, el contacte amb la natura, el descans, la higiene, la prevenció de malalties i l'ús adequat de noves tecnologies.
5. Identificar les característiques dels diferents elements o sistemes del medi natural, social i cultural, analitzant la seva organització i propietats, i establint relacions entre ells, per reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, conservant-lo, millorar-lo i emprendre accions per a fer-ne un ús responsable.	5.1.Reconèixer les característiques, l'organització i les propietats dels elements del medi natural, social i cultural a través de la indagació, i utilitzant les eines i processos adequats de manera pautada. 5.2. Reconèixer connexions senzilles i directes entre diferents elements del medi natural, social i cultural mitjançant l'observació, la manipulació i l'experimentació. 5.3. Mostrar actituds de respecte cap al patrimoni natural i cultural, reconeixent-lo com un bé comú.	5.1.Identificar les característiques, l'organització i les propietats dels elements del medi natural, social i cultural a través de la indagació i utilitzant les eines i els processos adequats. 5.2. Identificar connexions senzilles entre diferents elements del medi natural, social i cultural mostrant comprensió de les relacions que s'hi estableixen. 5.3. Protegir el patrimoni natural i cultural i valorar-lo com un bé comú, adoptant conductes respectuoses per al seu gaudi i proposant accions per a la seva conservació i millora.	5.1.Identificar i analitzar les característiques, l'organització i propietats dels elements del medi natural, social i cultural a través de la indagació utilitzant les eines i processos adequats. 5.2. Establir connexions senzilles entre diferents elements del medi natural, social i cultural mostrant comprensió de les relacions que s'hi estableixen. 5.3. Valorar, protegir i mostrar actituds de conservació i millora del patrimoni natural i cultural a través de propostes i accions que reflecteixin compromisos i conductes en favor de la sostenibilitat.
6. Identificar les causes i les conseqüències de la intervenció humana en l'entorn, des dels punts de vista social, econòmic, cultural, tecnològic i ambiental, per millorar la	6.1. Mostrar estils de vida sostenible i valorar la importància del respecte, les cures, la corresponsabilitat i la protecció dels elements i éssers del planeta, identificant la relació de la vida de les persones amb les seves	6.1 Identificar problemes ecosocials i proposar possibles solucions, expressant els canvis positius i negatius ocasionats per l'acció humana en el medi.	6.1. Participar amb una actitud emprenedora en la cerca, contrast i avaluació de propostes per afrontar problemes ecosocials, cercar solucions i actuar per a la seva

capacitat d'afrontar problemes, cercar solucions i actuar de manera individual i cooperativa en la seva resolució, posant en pràctica hàbits de vida sostenibles i coherent amb el respecte, cura i protecció de les persones i del planeta.	accions sobre els elements i recursos del medi com el sòl i l'aigua.		resolució, a partir de l'anàlisi de les causes i conseqüències de la intervenció humana en l'entorn. 6.2. Promoure estils de vida sostenibles coherents amb el respecte, la cura, la corresponsabilitat i la protecció de les persones i del planeta, a partir de l'anàlisi de la intervenció humana en l'entorn.
7 Observar, comprendre i interpretar continuïtats i canvis del medi social i cultural, analitzant relacions de causalitat, simultaneïtat i successió, per explicar i valorar les relacions entre diferents elements i esdeveniments.	7.1 Ordenar temporalment fets de l'entorn social i cultural pròxim, emprant nocions de mesura i successió bàsiques. 7.2. Conèixer persones i grups socials rellevants de la història i formes de vida del passat, incorporant la perspectiva de gènere.	7.1 Identificar fets de l'entorn social i cultural des de la Prehistòria fins a l'Edat Antiga i la seva rellevància i impacte a les Illes Balears, emprant les nocions de causalitat, simultaneïtat i successió. 7.2. Conèixer persones, grups socials rellevants i formes de vida de les societats des de la Prehistòria fins a l'Edat Antiga, incorporant la perspectiva de gènere.	7.1 Analitzar relacions de causalitat, simultaneïtat i successió entre diferents elements del medi social i cultural des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat, situant cronològicament els fets. 7.2 Conèixer persones, grups socials rellevants i maneres de vida de les societats des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat, incorporant la perspectiva de gènere, situant-les cronològicament i identificant trets significatius socials en diferents èpoques de la història.
8 Reconèixer i valorar la diversitat i la igualtat de gènere, mostrant empatia i respecte per altres cultures, i reflexionant sobre qüestions ètiques, per contribuir al	8.1 Recollir informació sobre manifestacions culturals del propi entorn, mostrant respecte, valorant-ne la diversitat i la riquesa, i reconeixent-les com	8.1. Analitzar la importància demogràfica, cultural i econòmica de les migracions en l'actualitat, valorant amb respecte i empatia l'aportació de la diversitat cultural, el	8.1 Analitzar els processos geogràfics, històrics i culturals que han configurat la societat actual, valorant la diversitat etnocultural o afectivo-sexual i la

benestar individual i col·lectiu d'una societat en contínua transformació i a l'assoliment dels valors d'integració europea.	una font d'aprenentatge. 8.2 Mostrar actituds que fomenten la igualtat de gènere i les conductes no sexistes reconeixent models positius en l'entorn pròxim.	benestar individual i col·lectiu. 8.2. Valorar positivament les accions que fomenten la igualtat de gènere i les conductes no sexistes reconeixent models positius al llarg de la història.	cohesió social, i mostrant empatia i respecte per altres cultures i per la igualtat de gènere. 8.2 Promoure actituds d'igualtat de gènere i conductes no sexistes, analitzant i contrastant diferents models en la nostra societat.
9 Participar en l'entorn i la vida social de manera eficaç i constructiva des del respecte als valors democràtics, els drets humans i de la infància, així com els principis i valors de la Constitució espanyola i de la Unió Europea, valorant la funció de l'Estat i les seves institucions en el manteniment de la pau i la seguretat integral ciutadana, per generar interaccions respectuoses i equitatives i promoure la resolució pacífica i dialogada dels conflictes.	9.1 Establir acords de manera dialògica i democràtica com a part de grups propers al seu entorn, identificant les responsabilitats individuals i emprant un llenguatge inclusiu i no violent. 9.2 Identificar institucions properes, assenyalant i valorant les funcions que duen a terme a favor d'una bona convivència. 9.3 Conèixer i interioritzar normes bàsiques per a la convivència en l'ús dels espais públics, especialment com a vianants o com a usuaris dels mitjans de locomoció, prenent consciència de la importància d'una mobilitat segura,	9.1. Realitzar activitats en el context de la comunitat escolar, assumint responsabilitats i establint acords de forma dialogada i democràtica, i emprant un llenguatge inclusiu i no violent. 9.2. Conèixer els principals òrgans de govern i funcions de diverses administracions i serveis públics, valorant la importància de la seva gestió per a la seguretat integral ciutadana i la participació democràtica. 9.3 Interioritzar normes bàsiques per a la convivència en l'ús dels espais públics, com a vianants o usuaris dels mitjans de locomoció, identificant els senyals de trànsit i prenent consciència de la importància de la mobilitat segura, saludable i	9.1. Resoldre de manera pacífica i dialogada els conflictes, promoure una interacció respectuosa i equitativa a partir del llenguatge inclusiu i no violent i explicant i exercitant principals normes, drets, deures i llibertats que formen part de la Constitució espanyola i de la Unió Europea i coneixent la funció que l'Estat, les comunitats autònomes i les seves institucions exerceixen en el manteniment de la pau, la seguretat integral ciutadana i el reconeixement de les víctimes de violència. 9.2 Conèixer i explicar el funcionament general dels òrgans de govern del municipi, de les comunitats autònomes, de l'Estat espanyol i de la Unió Europea, valorant-ne les funcions i la gestió dels serveis públics per a la ciutadania i la seva contribució en el

	saludable i sostenible tant per a les persones com per al planeta.	sostenible tant per a les persones com per al planeta.	manteniment de la pau, la seguretat integral ciutadana i el reconeixement de les víctimes de violència. 9.3 Valorar i interioritzar críticament les conseqüències de l'incompliment o mal ús de les normes bàsiques per a la convivència en l'ús dels espais públics, com a vianants o usuaris dels mitjans de locomoció, proposant alternatives per a una mobilitat segura, saludable i sostenible tant per a les persones com per al planeta.
--	--	--	---

Seqüenciació orientativa de sabers bàsics- 1r cicle

A. CULTURA CIENTÍFICA

1. Iniciació a l'activitat científica

PRIMER CICLE		1r	2n
Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la recerca (observació en el temps, identificació i classificació, cerca de patrons, formulació de preguntes...).	• Observació, cerca, selecció, organització i anàlisi d'informacions.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	• Utilització de diverses fonts d'informació (llibres i materials propis de ciències).	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	• Elaboració de registres, interpretació de gràfics senzills i utilització d'instruments bàsics per a la cerca d'informació.		X
Instruments i dispositius apropiats per realitzar observacions i mesuraments d'acord amb les necessitats de les diferents recerques.		2n, 3r T	
	• Obtenció de conclusions, reflexió sobre quin procés s'ha seguit i comunicació del procés de forma oral i escrita.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	• Formulació de preguntes a partir de les observacions, dades obtingudes i conclusions.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
Vocabulari científic bàsic relacionat amb les diferents recerques.	• Coneixement d'instruments analògics per a la realització de mesuraments.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
Foment de la curiositat i la iniciativa en la realització de les diferents recerques.	• Coneixement i respecte a les normes d'ús i seguretat i de manteniment dels instruments utilitzats.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	• Ús de vocabulari científic bàsic per comunicar de manera oral, escrita o gràfica el resultat de les investigacions.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	• Foment de la curiositat i la iniciativa en la realització de les diferents recerques.		x
Les professions relacionades amb la ciència i la tecnologia des d'una perspectiva de gènere.		1r, 2n, 3r T	
	• Valoració dels coneixements científics com a mitjà per entendre els fets i fenòmens de l'entorn natural i de la vida quotidiana.		x
		1r, 2n, 3r T	
	• Formulació de preguntes que permetin obtenir informació rellevant sobre fenòmens observats.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
Estils de vida sostenible i importància de la cura del planeta a través del coneixement científic present en la vida quotidiana.	• Enumeració de semblances i diferències sobre fets de l'entorn proper i de la vida quotidiana.	x	x
		1r T	
Desenvolupament d'hàbits de cura i respecte als éssers vius.	• Professions i funcions des d'una perspectiva de gènere.		x
		2n T	
		X	X
		1r T	1r T

	Exemplificació d'hàbits de vida sostenible i distingir aquells que ho són dels que no ho són, amb situacions de la vida quotidiana i de l'entorn escolar i familiar.	X 1r T	X 1r T
	Importància de la mobilitat sostenible a la vida quotidiana.		x 2n T
	Elaboració de propostes per a una vida sostenible partint de les realitats més properes.		x 1r T

2. La vida al nostre planeta

PRIMER CICLE		1r	2n
Necessitats bàsiques dels éssers vius, inclòs l'ésser humà i la diferència amb els objectes inerts.	Les funcions vitals en l'ésser humà.	X	X
	Identificació i localització de les parts del cos humà i alguns òrgans implicats en la funció de relació: òrgans dels sentits i aparell locomotor.	X 3r T	X 3r T
	Diferència entre éssers vius i objectes inerts.	x 1r, 2n, 3r T	
Hàbits saludables relacionats amb el benestar físic de l'ésser humà: higiene, alimentació variada, equilibrada i sostenible, exercici físic, contacte amb la natura, descans i cura del cos com a mitjà per prevenir possibles malalties.	Estils de vida sostenible i importància de la cura del planeta a través del coneixement científic present en la vida quotidiana.	X 1r T	X 1r T
	Conscienciació de la importància d'una alimentació variada, equilibrada i sostenible.	x	x
	Necessitat de la pràctica d'exercici físic per a la salut.	x 1r, 2n i 3r T	x 1r, 2n i 3r T
	Valoració i pràctica del contacte amb la natura, del descans i de la cura del cos com a mitjà per prevenir possibles malalties.	x 2n T	x 2n T
	Identificació i descripció d'aliments diaris necessaris. Identificació dels nutrients, l'aigua i l'aire com a substàncies imprescindibles per a la vida.		x
	Valoració de la higiene personal, el descans, la bona utilització del temps lliure i l'atenció al propi cos.	x 1r, 2n i 3r T	x 1r, 2n i 3r T
	Hàbits de prevenció de malalties i accidents domèstics.		x
	Hàbits i pràctiques que afavoreixen i perjudiquen la salut.		x
Hàbits saludables relacionats amb el benestar emocional i social	Identificació d'emocions i de sentiments propis. L'afectivitat i l'autoestima.	x 1r, 2n i 3r T	x 1r, 2n i 3r T
	Acceptació del propi cos i el dels altres amb les seves característiques, limitacions i possibilitats.	x 1r, 2n i 3r T	x 1r, 2n i 3r T
	Sensibilitat i acceptació de la diversitat present a l'aula i a la societat.	x 1r, 2n i 3r T	x 1r, 2n i 3r T

	Educació afectivo-sexual. Valoració i participació activa en les tasques domèstiques, escolars i socials, tot superant els estereotips sexistes.	x 1r, 2n i 3r T	x 1r, 2n i 3r T
Les adaptacions dels éssers vius al seu hàbitat, concebut com el lloc en el qual cobreixen les seves necessitats.	Coneixement d'alguns aspectes bàsics de les funcions vitals dels éssers vius des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie...		X 1r T
	Identificar i enumerar les necessitats bàsiques dels animals domèstics i de les plantes, i participar en la seva cura quan sigui necessari.	X 1r T	X 1r T
	Relació entre els éssers vius observats i l'entorn on conviuen.	X 1r T	X 1r T
	Comprovació de les adaptacions que les plantes i els animals desenvolupen segons el medi en què viuen.		x 1r T
	Associació de trets físics i pautes de comportament de plantes i animals amb l'entorn on viuen (camuflatge, canvi de color, gruix del pelatge, etc.). Canvis estacionals.	X 1r T	X 1r T
Classificació i identificació dels éssers vius d'acord amb les seves característiques observables.	Observació de múltiples formes de vida al nostre entorn. Identificació de diferències entre éssers vius i objectes inerts. Els éssers vius neixen, creixen, es desenvolupen i moren.	x 1r, 2n i 3r T	x 1r, 2n i 3r T
	Diferències i semblances entre els animals i les plantes.		x
	Diferències i semblances entre l'ésser humà i els altres éssers vius.		x
	Identificació dels animals i les plantes més rellevants de l'entorn habitual.	X 1r T	X 1r T
	Establiment de criteris elementals de classificació (mida, color, forma de desplaçar-se...) i identificació d'animals i plantes per la seva pertinença a algun dels grups establerts.	X 1r T	X 1r T
Les relacions entre els éssers humans, els animals i les plantes. Cura i respecte cap als éssers vius i l'entorn en el qual viuen, tot evitant la degradació del sòl, l'aire o l'aigua.	Interès i curiositat per observar els éssers vius.	x 1r, 2n i 3r T	x 1r, 2n i 3r T
	Desenvolupament d'hàbits de cura i respecte als éssers vius.	X 1r T	X 1r T
	Desenvolupament d'actituds conscients, individuals i col·lectives, davant de determinats problemes mediambientals.	X 1r T	X 1r T
	Observació directa i indirecta d'animals i plantes. Classificació segons elements observables, identificació i denominació.	X 1r T	X 1r T

	Les relacions entre els éssers vius: cadenes alimentàries.	x 1r T	x 1r T
	Característiques d'alguns ecosistemes propers. Parcs naturals i nacionals de les Illes Balears.		x 1r T
	Observació in situ d'animals i plantes i les relacions entre ells en ambients naturals fora del context del centre.	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T
	Comunicació oral de les experiències realitzades, recolzant-se en imatges i textos breus.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T

3. Matèria, forces i energia

PRIMER CICLE		1r	2n
La llum i el so com a formes d'energia. Fonts i ús en la vida quotidiana.	Concepte d'energia. Fonts d'energia renovables i no renovables. Valoració d'un ús responsable.	X 3r T	X 3r T
	Identificació de fonts i usos d'energia.	X 3r T	X 3r T
	La llum com a font d'energia.	X 3r T	X 3r T
Propietats observables dels materials, la seva procedència i el seu ús en objectes de la vida quotidiana d'acord amb les necessitats de disseny per als quals van ser fabricats.	La diversitat de materials. Classificació segons criteris elementals: estat d'agregació, textura, color, forma, plasticitat, etc.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	Reducció, reutilització i reciclatge de residus, objectes i substàncies.	X 1r T	X 1r T
	Observació de la intervenció de l'energia en els canvis de la vida quotidiana.		x 3r T
	Planificació i realització d'experiències senzilles per l'estudi de les propietats de materials d'ús comú.	x	x
Substàncies pures i mesclades. Identificació de mesclades homogènies i heterogènies. Separació de mesclades heterogènies mitjançant diferents mètodes	Substàncies pures i les mesclades.		x 3r T
	Identificació de mesclades homogènies i heterogènies.		x 3r T
	Separació de mesclades heterogènies mitjançant diferents mètodes.		x 3r T
Estructures resistents, estables i útils.	Observació i anàlisi del funcionament d'objectes i màquines.		x

		1r, 2n, 3r T	
	• Ús curós de materials, substàncies i eines.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	• Elaboració i/o construcció d'algun objecte i/o màquina utilitzant elements de la vida quotidiana.	X	
	• Realització d'una experiència amb una màquina senzilla: palanca, balança, corriola..., remarcant-ne la utilitat.		x
	• Diversitat de màquines en l'entorn. Avantatges i inconvenients.	x	x

B. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ

2. Projectes de disseny i pensament computacional

PRIMER CICLE		1r	2n
Fases dels projectes de disseny: prototipatge, prova i comunicació.	• Disseny, de manera guiada i en grup, d'algun prototip que permeti donar resposta a un problema plantejat.	x	x
	• Anàlisi d'un problema plantejat aplicant tècniques de comprensió lectora, de síntesi i dividint-lo en parts.		x
Materials adequats a la consecució d'un projecte de disseny.	• Tria de materials i eines adequats en la construcció d'un producte final senzill per donar solució a un problema plantejat de l'entorn quotidià i proper.	x	x
Estratègies bàsiques de treball en equip.	• Posada en pràctica de les actituds fonamentals per treballar en equip: capacitat d'escolta, empatia, valoració de la feina dels altres, capacitat d'arribar a acords, etc.	x	x
	• Construcció d'un projecte senzill en equip i presentació, de manera oral o amb l'ajuda de suport gràfic, sabent explicar els passos seguits amb ajuda d'un guió.	x	x
Iniciació a la programació a través de recursos analògics o digitals adaptats al nivell lector dels alumnes (activitats desendollades, plataformes digitals d'iniciació a la programació, robòtica educativa...).	• Introducció a la programació mitjançant jocs i activitats que impliquen seqüències de moviments i jocs de rol sense tecnologia.	x	
		1r, 2n, 3r T	

C. SOCIETATS I TERRITORIS

1. Reptes del món actual

PRIMER CICLE		1r	2n
La Terra a l'univers. Elements, moviments i dinàmiques relacionats amb la Terra i l'univers i les seves conseqüències en la vida diària i en l'entorn.	Identificació dels moviments de la Terra i de les seves conseqüències: el dia i la nit, l'any...	x	x
	Concepte i diferència entre galàxia, estrella, planeta, satèl·lit.		x
	Ubicació de la Terra i la Lluna al sistema solar.	x	x
Seqüències temporals i canvis estacionals.	Observació dels canvis estacionals a l'entorn proper.	X 1r, 2n, 3r T	X 1r, 2n, 3r T
	Relació entre determinades tradicions i celebracions amb les estacions de l'any i amb els cicles de la natura.	X 1r, 2n, 3r T	X 1r, 2n, 3r T
La vida a la Terra. Fenòmens atmosfèrics i la seva repercussió als cicles biològics i la vida diària. Observació i registre de dades atmosfèriques.	Observació i registre d'alguns fenòmens atmosfèrics i de primeres formes de representació.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	Elements bàsics del medi físic: l'aire, l'aigua i la terra. Ús responsable de l'aigua a la vida quotidiana.	x 2n T	x 2n T
	Realització d'experiències senzilles que serveixin per crear interès en la realització de treballs de conservació del medi ambient.	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T
Reptes sobre situacions quotidianes. Funcions bàsiques del pensament espacial i temporal per a la interacció amb el mitjà i la resolució de situacions de la vida quotidiana. Itineraris i trajectes, desplaçaments i viatges.	Elaboració i interpretació d'esbossos, plànols i mapes senzills a l'entorn quotidià i de l'entorn proper.		x
	Resolució d'una situació plantejada relacionada amb l'entorn quotidià aplicant les funcions bàsiques del pensament espacial i temporal com ara la percepció, l'atenció, la memòria i l'orientació.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T

2. Societats en el temps

PRIMER CICLE		1r	2n
La percepció del temps. Mesura del temps en la vida quotidiana. El cicle vital i les relacions intergeneracionals.	Utilització de les nocions bàsiques de temps (abans-després, passat-present-futur, durada), unitats de mesura (dia, setmana, mes, any).	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	Esdeveniments del passat i del present i la seva relació amb aspectes històrics propers a la seva experiència. Construcció del fris històric de l'alumne.	x 2n T	x 2n T
Recursos i mitjans analògics i digitals. Les fonts orals i la memòria col·lectiva. La història local i la biografia familiar,	Iniciació de la reconstrucció de la memòria del passat proper a partir de fonts familiars.	x 2n T	x 2n T

dones i homes com a subjectes de la història.	Utilització de les fonts orals i de la informació proporcionada per objectes i records familiars per reconstruir el passat.	x 2n T	x 2n T
	Iniciació en la utilització, de manera guiada, de recursos per recollir, classificar i analitzar la informació obtinguda de fonts analògiques i digitals diverses (enregistraments, documents escrits, fotografies...).		x 2n T
Ús d'objectes i artefactes de la vida quotidiana com a font per reflexionar sobre el canvi i la continuïtat, les causes i conseqüències.	Seguiment i observació en les etapes de l'evolució en el temps, d'algun aspecte bàsic de la vida quotidiana: vestit, habitatge, formes de treball, mitjans de transport, organització familiar, jocs...	x 2n T	x 2n T
	Comparació de l'evolució que han sofert objectes i artefactes de la vida familiar i quotidiana, analitzant les adaptacions i canvis, prenent com a referents les fonts obtingudes dels antecedents familiars.		x 2n T
El patrimoni material i immaterial local. Les expressions artístiques a través del temps.	Reconeixement d'algunes manifestacions culturals i artístiques presents a l'àmbit escolar, local.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	Respecte pels costums i els modes de vida d'altres grups humans presents a l'entorn.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	Valoració i respecte cap als costums i les formes de vida dels seus avantpassats.	x 2n T	x 2n T
	Identificació i reconeixement d'edificis, construccions, elements arquitectònics..., que formen part de la història i del patrimoni de la seva localitat.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	Sensibilitat i respecte per les tradicions, costums i manifestacions culturals de l'entorn.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	Obtenció d'informació sobre el passat de la localitat.		x
	Recerca, comprensió i memorització de narracions i dites populars, mostrant interès per la seva conservació.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T

3. Alfabetització cívica

PRIMER CICLE		1r	2n
La vida en col·lectivitat. La família. Diversitat familiar. Compromisos, corresponsabilitat, participació i normes en l'entorn familiar, veïnal i escolar. Prevenció, gestió i resolució dialogada de conflictes.	Identificació i utilització dels codis de conducta i els usos generalment acceptats en les distintes societats i entorns (escola, família, barri...).	x	x
	Valoració de la cooperació i el diàleg com a forma d'evitar i resoldre conflictes i foment dels valors democràtics.	x	x
	Desenvolupament d'actituds de cooperació i de treball en equip, capacitat per considerar i comprendre altres punts de vista, flexibilitat...	x	x
	Coneixement i acceptació dels diferents tipus de famílies.	x	x
		1r, 2n, 3r T	

La vida en societat. Espais, recursos i serveis de l'entorn. Formes i maneres d'interacció social en espais públics des d'una perspectiva de gènere.	Institucions i serveis que es troben en l'àmbit local proper. Nocions bàsiques de les seves competències i organització.		x
	Formulació de propostes per a la millora de l'entorn pròxim i de la convivència evitant estereotips de gènere.	x	x
	Coneixement i valoració dels serveis públics que contribueixen al benestar ciutadà: sanitat, educació, seguretat ciutadana, manteniment, neteja...	X	
	Actitud crítica vers l'ús que es fa dels espais, dels serveis públics, dels mitjans de locomoció, compartint idees i opinions amb els altres de manera respectuosa i argumentant els seus posicionaments.		X
		1r, 2n, 3r T	
Identitat i diversitat cultural: existència de realitats diferents i aproximació a les diferents cultures presents en l'entorn. La convivència amb els altres i el rebuig a les actituds discriminatòries. Cultura de pau i no violència.	Sentiment de pertinença a la col·lectivitat que forma part de la comunitat autònoma de les Illes Balears, valorant els trets comuns i els valors col·lectius.	x	x
	Sensibilitat davant de situacions d'exclusió i discriminació d'altres persones.	x	x
	Participació activa en les celebracions del grup i del centre educatiu.	x	x
	Respecte i empatia a las aportacions de companys de diferents cultures.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
Ocupació i treball. Identificació de les principals activitats professionals i laborals de dones i homes en l'entorn.	Reconeixement de diferents professions del nostre entorn evitant estereotips sexistes.	x	x
	Coneixement, anàlisi i comparació dels rols que desenvolupen els homes i les dones en l'entorn familiar, escolar i en diferents activitats (de responsabilitat familiar, esportives, de lleure, professionals...).		x
	Coneixement i valoració de figures de l'entorn proper que són models positius en la lluita per la igualtat de gènere.	X	X
		1r, 2n, 3r T	
Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes bàsiques en els desplaçaments com a vianants o com a usuaris dels mitjans de locomoció.	Identificació d'accions que fomenten la mobilitat segura i sostenible, afavorint el respecte a les normes de circulació i la importància de la seguretat viària.	X	X
	Responsabilitat en el compliment de les normes bàsiques com a vianants i usuaris.	X	X
	Importància de la mobilitat sostenible en la vida quotidiana.	X	X
		1r, 2n T	

Igualtat de gènere i conducta no sexista.	• Coneixement i valoració de l'evolució de la societat en aspectes diferents de la vida, especialment els relatius al paper de la dona en el passat i en el present.	X	X
	• Recerca i imitació de models positius de conductes no sexistes i de tracte igualitari entre dones i homes.	x	x
	• Reconeixement de conductes sexistes i no sexistes en l'entorn proper, mostrant una actitud crítica i adoptant models de conducta respectuosos amb la igualtat de gènere.	x	x
		1r, 2n, 3r T	

4. Consciència ecosocial

PRIMER CICLE		1r	2n
Coneixement del nostre entorn. Paisatges naturals i paisatges humanitzats, i els seus elements. L'acció humana sobre el medi i les seves conseqüències.	• Comparació entre un paisatge natural i paisatge humanitzat.	x	x
	• Coneixement i valoració dels paisatges naturals de les Illes Balears.		x
	• Reconeixement i valoració de l'acció humana sobre aquests paisatges.	x	x
		3r T	
Responsabilitat ecosocial. Accions per a la conservació, millora i ús sostenible dels béns comuns. El maltractament animal i la seva prevenció.	• Conscienciació sobre els problemes derivats de la contaminació i del canvi climàtic (causes i conseqüències).	X	X
	• Consum responsable.	x	x
	• Necessitat i utilitat dels mitjans de transport públics i propostes de mobilitat sostenible.		x
	• Reconeixement de la necessitat de conservar aquests béns comuns per garantir-ne un desenvolupament sostenible.	X	X
	• Realització de propostes per disminuir els impactes sobre el medi, tenint com a referència la vida quotidiana a la llar, el centre educatiu i/o la localitat.	X	X
	• Actitud de respecte i cura vers els animals.	X	X
		1r T	
Estils de vida sostenible. L'ús responsable de l'aigua, la mobilitat segura, saludable i sostenible i la prevenció i la gestió dels residus.	• Importància de la mobilitat sostenible a la vida quotidiana.	x	x
	• Capacitat per reconèixer i explicar la necessitat de conservar els recursos naturals bàsics per garantir-ne un desenvolupament sostenible.		x

	• Utilització dels recursos naturals a la vida quotidiana i valoració de la necessitat de conservar aquests recursos.	X	X
	• Identificació de casos d'ús o consum insostenible de recursos naturals (energia, aigua, sòl, pesca...) i algunes de les conseqüències.		x
	• Prevenció de residus mitjançant les quatre erres: reducció, reparació, reutilització i reciclatge.	x	x
		1r, 2n T	

Seqüenciació orientativa de sabers bàsics- 2n cicle

A. CULTURA CIENTÍFICA			
1. Iniciació a l'activitat científica			
SEGON CICLE		3r	4t
Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la recerca (observació en el temps, identificació i classificació, cerca de patrons, creació de models, recerca d'informació, experiments amb control de variables, anàlisi d'evidències, comunicació de conclusions...).	Observació, classificació, recerca de patrons, experimentació i anàlisi d'evidències.	x	x
	Recerca d'informació de diverses fonts.	x	x
	Utilització de les TIC per cercar i seleccionar informació de forma guiada.		x
	Elaboració de registres, interpretació de gràfics senzills i utilització d'instruments bàsics per a la cerca d'informació.	x	x
	Obtenció de conclusions, reflexió sobre quin procés s'ha seguit i comunicació del procés de forma oral i escrita.	x	x
	Creació de models i comunicació de conclusions en formats analògics.	x	
	Creació de models i comunicació de conclusions en formats analògics i digitals.		x
		1r, 2n, 3r T	
Instruments i dispositius apropiats per realitzar observacions i mesuraments precisos d'acord amb les necessitats de la recerca.	Tria guiada d'instruments analògics adequats per a la realització de mesuraments precisos.	x	
	Tria guiada d'instruments analògics o digitals adequats per a la realització de mesuraments precisos.		x
	Coneixement, respecte i aplicació de les normes d'ús, de seguretat i de manteniment dels instruments utilitzats.	x	x
	Ús precís d'instruments i dispositius analògics i digitals.		x
		1r, 2n, 3r T	

Vocabulari científic bàsic relacionat amb les diferents recerques.	● Identificació i comprensió de textos orals i escrits amb vocabulari científic.	x	x
	● Ús del vocabulari adquirit per elaborar treballs i exposicions.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
Foment de la curiositat, la iniciativa i la constància en la realització de les diferents recerques.	● Foment de l'interès per investigar i entendre l'entorn a través de la investigació adoptant un comportament responsable i constructiu.	x	x
	● Planificació i realització de les tasques amb autonomia.	x	x
	● Cooperació i respecte a les idees dels companys.	x	x
	● Esforç i perseverança en els projectes a mig i llarg termini.		x
		1r, 2n, 3r T	
Avenços relacionats amb la ciència i la tecnologia que han contribuït a transformar la nostra societat per mostrar models des d'una perspectiva de gènere.	● Reconeixement i descripció de diferents avenços científics evitant estereotips sexistes.		x
	● Referents femenins i masculins en la història i l'actualitat de la ciència, la tecnologia i l'enginyeria.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
La importància de l'ús de la ciència i la tecnologia per ajudar a comprendre les causes de les pròpies accions, prendre decisions raonades i fer tasques de forma més eficient.	● Presa de decisions informades i reflexives emprant la ciència per entendre les causes i efectes de les accions.	x	x
	● Eficiència en la realització de tasques mitjançant recursos científics i tecnològics.		x
	● Implicacions de l'ús tecnològic en el nostre entorn i en la societat fomentant una utilització conscient i respectuosa.		x
		1r, 2n, 3r T	
2. La vida al nostre planeta			
SEGON CICLE		3r	4t
Els regnes de la naturalesa	● Els regnes de la naturalesa des d'una perspectiva general i integrada.	x	x

	• Estudi i anàlisi de les característiques dels diferents ecosistemes.	x	x
Aspectes bàsics de la funció de relació de l'ésser humà amb l'entorn des d'una perspectiva integrada.	• Les funcions vitals en l'ésser humà.	x	x
	• Relació amb l'entorn: com els sistemes nerviós, sensorial i locomotor ens permeten interactuar i relacionar-nos amb l'entorn.	x	x
		1r T	
Característiques generals de diferents ecosistemes.	• Diferents ecosistemes (terrestres i aquàtics) per comprendre com els diferents regnes interactuen i s'adapten al seu entorn.	x	
		1r T	
	• Importància de la biodiversitat en els ecosistemes i la seva rellevància per a l'equilibri ecològic del planeta.		x
		1r T	
	• Interaccions entre els regnes, com la cadena alimentària i els cicles biogeoquímics, per entendre la interdependència dels éssers vius.	x	x
		1r T	
	• Els ecosistemes com a lloc on intervenen factors biòtics i abiòtics, mantenint-se un equilibri entre els diferents elements i recursos. Importància de la biodiversitat.		x
		1r T	
	• Les funcions i serveis dels ecosistemes.		x
		1r T	
	• Espais i Parcs Naturals de les Illes Balears.	x	x
		1r T	
Característiques pròpies de les plantes que permeten la seva classificació en relació amb la seva capacitat adaptativa al mitjà: obtenció	• Plantes autòtrofes (que fan la fotosíntesi) i heteròtrofes (que depenen altres organismes per obtenir nutrients).	x	

d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.		1r T	
	Adaptacions morfològiques i fisiològiques, com les arrels, les fulles i els sistemes vasculars, que permeten a les plantes sobreviure en diferents hàbitats.		x
		1r T	
	Interacció amb el medi, incloent-hi les adaptacions per a la pol·linització i la dispersió de llavors.		x
		1r T	
	Estratègies reproductives de les plantes (reproducció sexual i asexual) i la importància de les flors i fruits en el procés de reproducció.		x
		1r T	
	El paper vital de les plantes en els ecosistemes, com a productors primaris, i la seva influència en el clima, el sòl i les comunitats biològiques.	x	
		1r T	
Característiques pròpies dels animals que permeten la seva classificació i diferenciació en subgrups relacionats amb la seva capacitat adaptativa al medi: obtenció d'energia, relació amb l'entorn i perpetuació de l'espècie.	Animals herbívors, carnívors i omnívors en funció de la seva dieta i mètodes d'alimentació.	x	
		2n T	
	Característiques morfològiques i fisiològiques dels animals i com els permeten adaptar-se als seus hàbitats.	x	
		2n T	
	Anàlisi de les capacitats sensorials i de comunicació dels animals, així com les seves estratègies de defensa (camuflatge, mimetisme, etc.).		X
	Comparació de les diferents estratègies reproductives (ovípar, vivípar...) i la importància de la cura parental en la supervivència de les espècies.		X

Les formes de relleu més rellevants	Les formes de relleu més rellevants a nivell global i local.		x
Classificació elemental de les roques	Classificació elemental de les roques presents en l'entorn.		x
		2n T	
3. Matèria, forces i energia			
SEGON CICLE		3r	4t
La calor. Canvis d'estat, materials conductors i aïllants, instruments de mesurament i aplicacions a la vida quotidiana.	Identificació dels canvis d'estat que pot experimentar la matèria. La fusió, l'evaporació, la condensació i la solidificació. Relació entre la temperatura i aquests canvis.	x	
	Classificació dels materials segons la seva capacitat per transmetre la calor. Diferenciació entre materials conductors i materials aïllants.		x
	Utilització d'instruments bàsics per mesurar la temperatura com els termòmetres i la seva aplicació per mesurar canvis de temperatura en diferents substàncies.		x
		3r T	
Els canvis reversibles i irreversibles que experimenta la matèria des d'un estat inicial a un final identificant els processos i transformacions que n'experimenta en situacions de la vida quotidiana. Les substàncies pures i les mescles.	Canvis reversibles: transformacions que permeten retornar a l'estat inicial, com fondre el gel o evaporar l'aigua.	x	
	Canvis irreversibles: transformacions que no permeten tornar a l'estat inicial, com cuinar aliments o cremar paper.	x	
	Processos naturals com el cicle de l'aigua i processos artificials com la cocció d'aliments.	x	x
	Identificació de mescles homogènies i heterogènies.		x
	Separació de mescles heterogènies mitjançant diferents mètodes.		x

	Identificació de mescles en alguns aliments, productes o objectes de la vida quotidiana.		x
		3r T	
Forces de contacte i a distància. Les forces i els seus efectes.	Forces de contacte i a distància. Les forces i els seus efectes.	x	x
		3r T	
Propietats de les màquines simples i el seu efecte sobre les forces. Aplicacions i usos en la vida quotidiana.	Definició de màquines simples.	x	
	Tipus de màquines simples: palanca, pla inclinat, polsador, roda i eix, politja, i cargol.	x	
	Màquines com a multiplicadors de força.	x	
	Canvi de direcció de la força.		x
	Efectes de les màquines sobre les forces.		x
	Aplicacions i usos a la vida quotidiana.	x	x

B. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ			
1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge			
SEGON CICLE		3r	4t
Dispositius i recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu.	Reconeixement i diferenciació entre diferents tipus de dispositius digitals utilitzats en l'educació (ordinadors, tauletes, telèfons intel·ligents, pissarres digitals...).		
	Funcionalitats bàsiques de cada dispositiu i com poden ser útils en entorns d'aprenentatge, com ara per a la recerca d'informació, la creació de continguts, la comunicació, etc.		x

	Identificació de recursos digitals: aplicacions, programes, plataformes educatives, etc.		x
		1r, 2n, 3r T	
Estratègies de cerques guiades d'informació segures i eficients a Internet (valoració, discriminació, selecció i organització).	Importància de la cerca d'informació de forma eficaç i segura en línia.		x
	Estratègies per valorar la fiabilitat de les fonts d'informació (autoria, data de publicació, objectivitat, etc.).		x
	Identificar i destriar la informació rellevant i d'aquella que no ho és. Diferència entre fets, opinions i publicitat.		x
		1r, 2n, 3r T	
Regles bàsiques de seguretat i privadesa per navegar per Internet i per protegir l'entorn digital personal d'aprenentatge.	Importància de la seguretat i la privacitat mentre es navega per Internet.		x
	Utilització de contrasenyes fortes.		x
	Actualització de dispositius i aplicacions.		x
	Estratègies per evitar enllaços sospitosos i no descarregar arxius d'orígens desconeguts.		x
	Importància de no compartir informació personal (adreces, números de telèfon, contrasenyes, etc) a les xarxes socials o fòrums.		x
	Ús de plataformes educatives segures i fiables per a l'aprenentatge.		x
		1r, 2n, 3r T	
Estratègies per fomentar el benestar digital físic i mental. Reconeixement dels riscos associats a un ús inadequat i poc segur de les tecnologies digitals (temps excessiu d'ús, ciberassetjament, accés a continguts inadequats, publicitat i correus no desitjats...), i estratègies d'actuació.	Activitats alternatives per equilibrar l'ús de la tecnologia i el temps lliure.	x	x
	Reconeixement dels riscos digitals: temps excessiu d'ús, ciberassetjament, accés a continguts inadequats, publicitat i correus no desitjats.		x
	Foment d'un entorn on els alumnes se sentin còmodes compartint experiències negatives i demanant ajuda quan la necessitin.	x	x
		1r, 2n, 3r T	

2. Projectes de disseny i pensament computacional			
SEGON CICLE		3r	4t
Fases dels projectes de disseny: disseny, prototipatge, prova i comunicació.	Identificació del problema i generació d'idees per trobar solucions adequades.	x	x
	Creació d'un model inicial físic de la solució dissenyada, utilitzant materials i eines apropiades.	x	
	Creació d'un model inicial (físic o digital) de la solució dissenyada, utilitzant materials i eines apropiades.		x
	Testatge del prototip en situacions reals o simulades, recollint dades i retroacció per avaluar-ne el funcionament.		x
	Presentació del projecte, incloent-hi el disseny, el prototip i els resultats obtinguts, utilitzant diferents formats per comunicar el procés.	x	x
	Anàlisi del procés de disseny per identificar aspectes positius i àrees de millora per a futurs projectes.		x
		2n T	
	Identificació de materials (paper, cartró, plàstic, fusta...) en funció de les necessitats del projecte i les propietats del material (flexibilitat, pes, durabilitat...).	x	
	Coneixement i ús d'eines, analògiques o digitals, per a la creació del prototip, tenint en compte la seguretat durant el treball.	x	x
	Anàlisi d'objectes existents que poden servir d'inspiració o ser adaptats per a la solució dissenyada.		x
Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip i estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives.	Assignació de rols dins del grup i realització d'activitats en grups cooperatius per fomentar la col·laboració.	x	x

	Escolta activa i reflexió sobre el treball en equip per la identificació d'àrees de millora.	x	x
	Retroalimentació constructiva per la millora de futures dinàmiques.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
Iniciació a la programació a través de recursos analògics (activitats desendollades) o digitals (plataformes digitals d'iniciació a la programació, aplicacions de programació per blocs, robòtica, educativa...).	Introducció a la programació mitjançant jocs i activitats que impliquin seqüències de moviments i jocs de rol sense tecnologia.	x	X
	Ús de recursos en línia per aprendre els conceptes de programació de manera interactiva.		x
	Familiarització amb aplicacions que permeten crear codis mitjançant blocs visuals.		x
		2n T	

C. SOCIETATS I TERRITORIS			
1. Reptes del món actual			
SEGON CICLE		3r	4t
La Terra i les catàstrofes naturals. Elements, moviments, dinàmiques que ocorren a l'univers i la seva relació amb fenòmens físics que afecten la Terra i repercuteixen en la vida diària i en l'entorn.	Relació entre els moviments de rotació i translació de la Terra i la seva influència en el clima i les estacions.	x	
	Coneixement dels components de la Terra (roques, sòl, aigua, atmosfera) i de les seves capes (nucli, mantell, escorça).		x
	Distribució de l'aigua en el planeta. El cicle de l'aigua.	x	
		1r T	
	Identificació de les capes de la Terra.	x	x
	Identificació i comprensió de catàstrofes naturals com terratrèmols, volcans, tsunamis i huracans, així com les seves causes i efectes.	x	

	Efectes dels fenòmens naturals en la vida quotidiana, en la salut, l'economia i la cohesió social. Importància de la preparació davant de catàstrofes. Necessitat de gestió sostenible del territori.		x
		3r T	
Coneixement de l'espai. Representació de l'espai. Representació de la Terra a través del globus terraquí, els mapes i altres recursos digitals. Mapes i plànols en diferents escales. Tècniques d'orientació mitjançant l'observació dels elements del medi físic i altres mitjans de localització espacial.	Comprensió del globus terraquí com a model de la Terra i la seva utilitat per visualitzar continents, oceans i paisatges geogràfics.	x	
	Introducció a diferents tipus de mapes (físics, polítics, temàtics) i plànols, incloent-hi l'ús d'escales per representar distàncies i dimensions.	x	
	Familiarització amb plataformes i aplicacions digitals que permeten explorar la Terra de manera visual i dinàmica.		x
	Orientació mitjançant l'observació d'elements del medi físic (com el sol, les estrelles i el paisatge) i l'ús de brúixoles i GPS.		x
	Comprensió dels mitjans de localització com les coordenades geogràfiques i la seva aplicació a mapes i sistemes de navegació.		x
		1r T	
El clima i el paisatge. Els fenòmens atmosfèrics. Presa i registre de dades meteorològiques i la seva representació gràfica i visual. Les Tecnologies de la Informació Geogràfica (TIG).	Components que influeixen en el temps atmosfèric (temperatura, precipitació, humitat, vent) i la seva variabilitat.	x	
	Identificació i descripció de fenòmens com pluja, neu, vents i tempestes, així com el seu impacte en l'entorn i el paisatge.	x	
	Recollida i registre dades del temps atmosfèric mitjançant instruments com termòmetres, pluviòmetres, penells i anemòmetres, així com la seva representació gràfica a través de gràfics i taules.	x	
	Introducció a les TIG i com s'utilitzen per analitzar i representar dades geogràfiques i meteorològiques en formats visuals i interactius.		x
	Components que influeixen en el temps atmosfèric (temperatura, precipitació, humitat, vent) i la seva variabilitat.		x

		3r T	
Reptes demogràfics. Ocupació i distribució de la població en l'espai i anàlisi dels principals problemes i reptes demogràfics. Representació gràfica i cartogràfica de la població. L'organització del territori a Espanya i a Europa.	• Reptes demogràfics. Ocupació i distribució de la població en l'espai i anàlisi dels principals problemes i reptes demogràfics.	x	x
	• Representació gràfica i cartogràfica de la població.	x	x
	• L'organització del territori a Espanya.	x	
	• L'organització del territori a Europa.		x
		2n T	
Desigualtat social i accés als recursos. Usos de l'espai per l'ésser humà i evolució de les activitats productives. El valor, el control dels diners i mitjans de pagament. De la supervivència a la sobreproducció.	• Anàlisi de com la desigualtat social afecta l'accés als recursos (educació, salut, habitatge) i les oportunitats per a diferents grups de població.	x	
	• Comprensió de com els humans utilitzem l'espai per a diverses activitats (habitatge, agricultura, indústria) i com aquestes activitats han evolucionat al llarg del temps.	x	
	• Evolució de les activitats productives, des de la subsistència fins a la producció en massa, i el seu impacte en l'entorn i la societat.		x
	• Introducció al concepte de valor econòmic, la importància del control dels diners, i una visió general dels diferents mitjans de pagament (efectiu, targetes, monedes digitals...).		x
		2n T	
2. Societats en el temps			
SEGON CICLE		3r	4t
El temps històric. Nocions temporals i cronologia. Ubicació temporal de les grans etapes històriques.	• Introducció a les nocions bàsiques de temps (passat, present i futur) i el seu significat en el context històric.	x	
	• Comprensió del concepte de cronologia com a eina per organitzar i seqüenciar esdeveniments històrics, incloent-hi la creació de línies de temps.	x	x

	Identificació i descripció de les grans etapes de la història (Prehistòria, Edat Antiga, Edat Mitjana, Edat Moderna i Edat Contemporània) i les seves característiques principals.	x	x
	Aprendre a situar esdeveniments històrics en el temps i a relacionar-los amb les grans etapes, així com a identificar dates clau i períodes significatius.	x	x
		2n T	
Les fonts històriques: classificació i utilització de les diferents fonts (orals, escrites, patrimonials) com a via per a l'anàlisi dels canvis i permanències en la localitat al llarg de la història. Les petjades de la història en llocs, edificis, objectes, oficis o tradicions de la localitat.	Comprensió dels diferents tipus de fonts històriques (orals, escrites i patrimonials) i la seva importància en l'estudi de la història local.	x	
	Aprendre a utilitzar aquestes fonts per analitzar canvis i permanències en la localitat, incloent-hi tècniques per a la seva interpretació.		x
	Estudi de com les fonts històriques ajuden a comprendre la història d'un lloc específic, identificant esdeveniments importants i transformacions.		x
	Identificació de com la història es reflecteix en llocs, edificis, objectes, oficis i tradicions de la localitat, així com la seva rellevància cultural i social.	x	
	Promoció de projectes que impliquin la recerca i la presentació de les fonts històriques a la comunitat escolar, fomentant el coneixement i l'apreciació del patrimoni local.	x	x
		2n T	
Temes de rellevància en la Prehistòria i Edat Antiga. El paper representat per diferents grups socials, esdeveniments i processos.	Comprensió de la importància de situar els fets en el seu context històric, analitzant les condicions de vida durant la Prehistòria i l'Edat Antiga.	x	x
	Identificació de temes rellevants com la supervivència, l'alimentació, i l'habitatge, així com l'exploració de com aquests aspectes han evolucionat al llarg del temps.	x	
	Anàlisi dels intercanvis comercials en el passat, incloent-hi l'origen dels diners, els treballs no remunerats, i l'explotació de recursos comuns, per entendre l'economia antiga.		x

	• Estudi dels avenços tècnics durant la Prehistòria i l'Edat Antiga, incloent-hi invents i innovacions que han influït en la vida quotidiana i la societat.	x	x
	• Arribada dels primers pobladors, cultures talaiòtiques, influència romana...	x	
	• Les formes de vida i creences dels primers habitants, com la conquesta romana va influir en la llengua i l'arquitectura local...		x
		2n T	
Les expressions artístiques i culturals prehistòriques i de l'Antiguitat i la seva contextualització històrica des d'una perspectiva de gènere. La funció de l'art i la cultura en el món de la Prehistòria i l'Edat Antiga.	• Identificació de les expressions artístiques i culturals a la prehistòria i al món clàssic.	x	x
	• Perspectiva de gènere en l'art. Comparació entre homes i dones artistes en aquestes èpoques: limitacions i reptes.		x
	• El paper de la dona en les obres d'art.	x	x
		2n T	
L'acció de les dones i els homes com a subjectes en la història. Interpretació del paper dels individus i dels diferents grups socials, relacions, conflictes, creences i condicionants en cada època històrica.	• Reconeixement i anàlisi del paper actiu que han tingut tant dones com homes en la construcció de la història, incloent-hi les seves contribucions a nivell social, polític i cultural.	x	x
	• Estudi de la diversitat dels grups socials i la seva influència en esdeveniments històrics, incloent-hi les diferències de classe, ètnia, i gènere i com aquestes afecten les relacions de poder.		x
	• Anàlisi de les relacions entre individus i grups, així com els conflictes que han sorgit en diferents èpoques, i com aquests han modelat la societat.		x
	• Reflexió sobre les creences, valors i condicionants socials que han influït en el comportament i les accions dels individus al llarg de la història.	x	x
		2n T	
El patrimoni natural i cultural. Els espais protegits, culturals i naturals. El seu ús, cura i conservació.	El patrimoni natural i cultural. Els espais protegits, culturals i naturals. El seu ús, cura i conservació.	x	x

		2n T	
3. Alfabetització cívica			
SEGON CICLE		3r	4t
Compromisos i normes per a la vida en societat.	• Comprensió del que són compromisos i normes, i la seva importància per a la convivència en societat.	x	x
	• Identificació dels drets i deures dels ciutadans, i la seva relació amb les normes que regeixen la societat.	x	
	• Estudi de les normes de convivència en diferents contextos (escola, família, comunitat) i la seva funció per garantir el respecte i la cohesió social.	x	x
	• Estratègies per gestionar i resoldre conflictes de manera pacífica, promovent el diàleg i el respecte mutu.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	• Importància de la participació en la vida cívica, incloent-hi activitats com el voluntariat i la implicació en decisions comunitàries, per fomentar un sentit de responsabilitat i pertinença.	x	x
Els costums, tradicions i manifestacions culturals de l'entorn. Respecte per la diversitat i la cohesió social.	• Participació dels costums i tradicions que caracteritzen l'entorn local, incloent-hi festivitats, rituals, i pràctiques culturals.	x	x
	• Reconèixer les diverses manifestacions culturals com la música, la dansa, la gastronomia i l'art, i la seva importància en la construcció d'identitats col·lectives.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
	• Promoció del respecte i la comprensió cap a les diferències culturals, ètniques i socials, destacant la importància de la tolerància i l'acceptació.	x	x
	• Anàlisi de com els costums i les tradicions poden contribuir a la cohesió social, fomentant el sentiment de comunitat i identitat compartida.		x

	Participació en projectes que fomentin el coneixement i la valoració de la diversitat cultural, a través d'exposicions, tallers, celebracions de festes tradicionals...	x	x
La cultura de pau i no violència.	Definició dels termes <i>pau</i> i <i>no violència</i>, i la seva rellevància en les relacions personals, comunitàries i globals.	x	
	Identificació i reflexió sobre els valors que fonamenten la cultura de pau, com el respecte, la tolerància, la solidaritat i la justícia social.		x
	Aprenentatge de tècniques i estratègies per resoldre conflictes de manera pacífica, incloent-hi la mediació, el diàleg i la negociació.	x	x
	Participació en activitats i projectes que fomentin la cultura de pau, com campanyes de sensibilització, tallers sobre empatia i respecte cap a la diversitat, i iniciatives comunitàries que promoguin la convivència pacífica.	x	x
		1r, 2n, 3r T	
Organització i funcionament de la societat. Les principals institucions i entitats de l'entorn local, regional i nacional i els serveis públics que presten. Estructura administrativa d'Espanya.	Identificació de les institucions a nivell local (ajuntaments), autonòmic (parlament i consells) i estatal (govern central, parlament espanyol), i comprensió de les seves funcions i responsabilitats.		x
	Anàlisi dels serveis públics oferts per aquestes institucions, com educació, salut, seguretat, transports i serveis socials i la seva importància per al benestar de la societat.	x	
	Comprensió de l'estructura administrativa de les comunitats autònomes i del govern espanyol, incloent-hi la divisió de competències entre els diferents nivells de govern.		x
	Reflexió sobre el paper de la ciutadania en l'organització i funcionament de la societat, incloent-hi la importància de participar en eleccions i en processos de decisió pública.		x
Seguretat viària. La ciutat com espai de convivència. Normes de circulació, senyals i marques viàries. Mobilitat segura saludable i	Comprensió de les normes de circulació d'aplicació per els conductors i per els vianants, incloent-hi la importància de respectar-les per garantir la seguretat viària.	x	

sostenible com a vianants o com a usuaris dels mitjans de locomoció.	Identificació i significat dels senyals de trànsit i marques viàries, així com la seva funció per dirigir i regular el trànsit en les vies urbanes.	x	
	Reflexió sobre la ciutat com a espai de convivència, destacant la importància de la cohabitació segura entre vehicles, vianants i ciclistes.	x	x
	Participació en la mobilitat sostenible i saludable, incloent-hi l'ús de mitjans de transport alternatius i la importància d'un estil de vida actiu.	x	x
	Estratègies per a la mobilitat segura.		x
	Disseny i promoció de campanyes per a una mobilitat segura, saludable i sostenible.	x	x
4. Consciència ecosocial			
SEGON CICLE		3r	4t
El canvi climàtic. Introducció a les causes i conseqüències del canvi climàtic i el seu impacte en els paisatges de la Terra. Mesures de mitigació i d'adaptació.	Comprensió de les principals causes del canvi climàtic.	x	
	Anàlisi de les conseqüències del canvi climàtic.	x	
	Reflexió sobre com el canvi climàtic afecta els paisatges naturals i urbans.		x
	Estudi de les mesures que poden adoptar-se per reduir l'impacte del canvi climàtic.		x
	Anàlisi de les estratègies d'adaptació al canvi climàtic.		x
		3r tri	
Responsabilitat ecosocial. Ecodependència i interdependència entre les persones, societats i medi natural.	Comprensió del significat de responsabilitat ecosocial i la importància de les accions individuals i col·lectives per protegir el medi ambient i fomentar la sostenibilitat.	x	x
	Anàlisi del concepte d'ecodependència.		x
	Reflexió sobre la interdependència entre societats i medi natural.		x
	Identificació de les accions que poden adoptar els individus i les comunitats per ser responsables amb el medi ambient.	x	x

		3r tri	
La transformació i la degradació dels ecosistemes naturals per l'acció humana. Conservació i protecció de la naturalesa. El maltractament animal i la seva prevenció.	• Comprensió de com les activitats humanes provoquen transformacions significatives i sovint perjudicials en els ecosistemes naturals.	x	
	• Identificació de les conseqüències de la degradació dels ecosistemes que afecten la salut del planeta i dels éssers vius.		x
	• Introducció a les estratègies de conservació i protecció de la naturalesa.	x	
	• Reflexió sobre el maltractament animal, les seves causes i conseqüències, així com la necessitat de protegir els drets dels animals i prevenir situacions de crueltat, promovent el benestar animal.		x
	• Sensibilització i educació sobre la importància de la conservació i la protecció del medi ambient i dels animals, així com la participació en iniciatives comunitàries que busquin millorar la situació dels ecosistemes i la fauna local.	x	x
		3r T	
Estils de vida sostenible. El consum i la producció responsables, l'alimentació equilibrada i sostenible, l'ús eficient de l'aigua i l'energia, la mobilitat segura, saludable i sostenible, i la prevenció i la gestió dels residus.	• Comprensió de la importància del consum responsable, productes sostenibles i de proximitat, i de les conseqüències en les decisions de compra cap el medi ambient, l'economia global o la societat.		x
	• Reflexió sobre els beneficis d'una dieta equilibrada que inclogui aliments de proximitat i de temporada, així com l'impacte ambiental de les eleccions alimentàries.	x	
	• Introducció a pràctiques d'ús eficient de l'aigua i l'energia.	x	x
		3r T	
	• Foment de la mobilitat segura, saludable i sostenible mitjançant l'ús de transports públics, bicicletes o caminar, així com la consciència dels impactes de la mobilitat en el medi ambient.	x	x
		3r T	

	Prevenió de residus mitjançant les quatre erres: reducció, reparació, reutilització i reciclatge.	x	x
		1r T	

Seqüenciació orientativa de sabers bàsics- 3r cicle

A. CULTURA CIENTÍFICA			
1. Iniciació a l'activitat científica			
TERCER CICLE		5è	6è
Fases de la recerca científica (observació, formulació de preguntes i prediccions, planificació i realització d'experiments, recollida i anàlisi d'informació i dades, comunicació de resultats, detecció de pautes i formulació de models explicatius...).	- Iniciació a l'activitat científica. La investigació com un procés sistemàtic per trobar respostes.	x 1r T	x 1r T
	- Observació de fenòmens i fets, formulació de preguntes científiques i elaboració de prediccions (hipòtesis) basades en la informació prèvia.	x 1r T	x 1r T
	- Estratègies de recerca, selecció, organització i difusió d'informació en textos orals, escrits i audiovisuals, a través de mitjans i recursos digitals i analògics.	x 1r T	x 1r T
	- Planificació i realització d'experiments senzills.	x 1r T	x 1r T
	- Recollida i anàlisi de dades: gràfics, taules o altres mètodes visuals per organitzar la informació.	x 1r T	x 1r T
	- Interpretació de resultats i elaboració de conclusions.	x 1r T	x 1r T
	- Comunicació dels resultats: presentacions orals i/o escrites, pòsters científics senzills, diagrames, produccions multimèdia.	x 1r T	x 1r T

Instruments i dispositius apropiats per realitzar observacions i mesuraments precisos d'acord amb les necessitats de la recerca.	- Tria d'instruments analògics o digitals adequats per la realització de mesuraments precisos.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Coneixement, respecte i aplicació de les normes d'ús i de seguretat i de manteniment dels instruments utilitzats.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Ús autònom, rigorós i precís d'instruments i dispositius analògics i digitals.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
Vocabulari científic bàsic relacionat amb les diferents recerques.	- Identificació i comprensió de textos orals i escrits amb vocabulari científic.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Producció i exposició de textos orals i escrits emprant el vocabulari científic adquirit.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
Foment de la curiositat, la iniciativa, la constància i el sentit de la responsabilitat en la realització de les diferents recerques, així com en la lectura de textos divulgatius científics.	- Foment de la curiositat com a base de la recerca científica. Motivació a fer preguntes sobre el món que ens envolta.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Autonomia i iniciativa personal en la realització de diferents recerques.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Perseverança i capacitat de seguir un projecte d'investigació durant un període llarg.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Comprensió i anàlisi de textos divulgatius científics.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
La ciència, la tecnologia i l'enginyeria com a activitats humanes, les professions STEM en l'actualitat des d'una perspectiva de gènere.	- Perspectiva de gènere en les professions STEM (ciència, tecnologia, enginyeria, matemàtiques), i el seu paper fonamental en el món actual.	x 2n T	x 2n T
	- Referents femenins i masculins en la història i l'actualitat de la ciència, la tecnologia i l'enginyeria.	x 2n T	x 2n T

La relació entre els avenços en matemàtiques, ciència, enginyeria i tecnologia per comprendre l'evolució de la societat en l'àmbit científic i tecnològic.	- La ciència i la tecnologia com a transformadores del món actual. Reptes de futur.	x 2n T	x 2n T
2. La vida al nostre planeta			
TERCER CICLE		5è	6è
Aspectes bàsics de les funcions vitals de l'ésser humà des d'una perspectiva integrada: obtenció d'energia i perpetuació de l'espècie.	- Les funcions vitals en l'ésser humà.	x 2n T	x 2n T
	- Obtenció d'energia: com el sistema digestiu, respiratori i circulatori treballen junts per obtenir i distribuir energia al cos.	x 2n T	x 2n T
	- Perpetuació de l'espècie: sistema reproductor.	x 2n T	x 2n T
Pautes per a una alimentació saludable i sostenible: menús saludables i equilibrats, la importància de la cistella de la compra i de l'etiquetatge dels productes alimentaris per conèixer-ne els nutrients i la seva aportació energètica.	- La nutrició i la importància d'una alimentació saludable.	x 2n T	x 2n T
	- Reconeixement dels diferents grups d'aliments i la seva funció en una dieta equilibrada. Menús saludables i equilibrats.	x 2n T	x 2n T
	- L'etiquetatge dels productes alimentaris. Llegir i interpretar l'etiqueta dels productes alimentaris per conèixer-ne els nutrients i la seva aportació energètica.	x 2n T	x 2n T
	- Alimentació sostenible i l'impacte en el medi ambient: aliments de temporada, productes locals i productes ecològics.	x 2n T	x 2n T
Els canvis físics, emocionals i socials que comporta la pubertat i l'adolescència per acceptar-los de manera positiva tant en un mateix com en els altres. Educació afectivosexual.	- Comprensió dels canvis físics que experimenten els nins i les nines durant la pubertat, oferint-ne una visió natural i positiva.	x 2n T	x 2n T
	- Coneixement dels canvis emocionals que es produeixen durant la pubertat. Estratègies per gestionar-los.	x 2n T	x 2n T
	- Coneixement dels canvis socials durant la pubertat. Habilitats per mantenir relacions saludables i respectuoses.	x 2n T	x 2n T
	- Construcció d'una autoestima saludable. La identitat, la confiança en un mateix i l'autonomia durant la pubertat.	x 2n T	x 2n T

	- Autoconeixement i respecte cap als altres. Entenent les diferències individuals com a aspectes positius.	x 2n T	x 2n T
Pautes per a la prevenció de riscos i accidents. Coneixement d'actuacions bàsiques de primers auxilis.	- Comprensió de la importància de la seguretat i la prevenció d'accidents a la vida diària.	x 2n T	x 2n T
	- Identificació de riscos específics en diversos entorns: casa, escola, carrers, parcs...	x 2n T	x 2n T
	- Coneixement d'algunes normes de seguretat bàsiques a casa, a l'escola, al carrer...	x 2n T	x 2n T
	- Coneixement i actuacions bàsiques de primers auxilis (ferida lleu, cremada, contusions...).	x 2n T	x 2n T
	- Coneixement del servei d'emergències i recursos disponibles.	x 2n T	x 2n T
Pautes que fomentin una salut emocional i social adequades: higiene del son, prevenció i conseqüències del consum de drogues (legals i il·legals), gestió saludable de l'oci del temps lliure, contacte amb la natura, ús adequat de dispositius digitals, estratègies per al foment de relacions socials saludables i foment de la cura de les persones.	- Salut emocional i social: autoconeixement i regulació emocional, empatia (emocions dels altres) i habilitats socials (comunicació assertiva i resolució de conflictes).	x 1r, 3r T	x 1r, 3r T
	- Coneixement de la importància del son i dels hàbits saludables per a un bon descans.	x 3r T	x 3r T
	- Prevenció i conseqüències del consum de drogues i alcohol.	x 3r T	x 3r T
	- Identificació d'activitats saludables i la seva importància per a la salut emocional.	x 3r T	x 3r T
	- Estratègies per a un ús equilibrat i responsable de dispositius digitals (temps d'ús, contingut, etc.)	x 3r T	x 3r T
Els regnes de la naturalesa des d'una perspectiva general i integrada.	- Estructures bàsiques dels éssers vius: cèl·lules, teixits, òrgans, aparells i sistemes, i la seva interrelació per al funcionament de l'ésser viu.	x 2n T	x 2n T
	- Introducció als cinc regnes de la naturalesa (animal, vegetal, fongs, protoctist i monera) i les seves característiques generals.	x 2n T	x 2n T
Processos geològics bàsics de formació i modelatge del relleu.	- Influència de les formes del relleu en l'ecosistema, el clima, la fauna, la flora i les activitats humanes, com l'agricultura i l'urbanisme.	x 1r T	x 1r T
Classificació bàsica de roques i minerals. Usos i explotació sostenible dels recursos geològics.	- Classificació bàsica de roques i minerals. Usos i explotació sostenible dels recursos geològics.	x 1r T	x 1r T

3. Matèria, forces i energia			
TERCER CICLE		5è	6è
Massa i volum. Instruments per calcular la massa i la capacitat d'un objecte. Concepte de densitat i la seva relació amb la flotabilitat d'un objecte en un líquid.	- Introducció als conceptes bàsics de massa i volum.	x 3r T	x 3r T
	- Exploració d'alguns fenòmens físics observables: pes, massa, volum i com utilitzem aquests conceptes en el dia a dia.	x 3r T	x 3r T
	- Ús de diferents procediments per a la mesura de la massa i el volum d'un objecte.	x 3r T	x 3r T
	- Introducció al concepte de densitat. Relació entre massa i volum.	x 3r T	x 3r T
	- Experimentació amb la flotabilitat i la densitat dels objectes.	x 3r T	x 3r T
L'energia elèctrica. Fonts, transformacions, transferència i ús en la vida quotidiana. Els circuits elèctrics i les estructures robotitzades.	- Concepte d'energia. Com es manifesta en diferents formes (llum, calor, moviment).	x 1r T	x 1r T
	- Classificació de les fonts d'energia: renovables i no renovables. Avantatges i desavantatges.	x 1r T	x 1r T
	- La importància de l'energia elèctrica en el nostre dia a dia.	x 1r T	x 1r T
	- Conscienciació sobre l'ús responsable de l'energia i com aplicar bones pràctiques a la vida quotidiana.	x 1r T	x 1r T
Energia, fonts i transformacions. Les fonts d'energies renovables i no renovables i la seva influència en la contribució al desenvolupament sostenible de la societat.	- Les formes d'energia, les fonts i les transformacions.	x 1r T	x 1r T
	- Les fonts d'energia renovables i no renovables i la seva influència en la contribució al desenvolupament sostenible de la societat.	x 1r T	x 1r T
Artefactes voladors. Principis bàsics del vol.	- Artefactes voladors i principis bàsics del vol.	x 3r T	x 3r T
Forces de contacte i a distància. Les forces i els seus efectes.	- Forces que actuen amb contacte físic (forces de contacte) i sense contacte (forces a distància).	x 2n T	x 2n T

	- Identificació i classificació de les forces que necessiten contacte per actuar (com la fricció i la força aplicada).	x 2n T	x 2n T
	- Identificació i classificació de les forces que no necessiten contacte per actuar (com la gravetat i la força magnètica).	x 2n T	x 2n T
	- Efectes de les forces (canvis de velocitat, direcció o forma d'un objecte).	x 2n T	x 2n T

B. TECNOLOGIA I DIGITALITZACIÓ			
1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge			
TERCER CICLE		5è	6è
Dispositius i recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu.	- Normes bàsiques d'ús dels dispositius digitals a l'aula.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Iniciació a l'ús d'eines de comunicació digital: correu electrònic, xats educatius, plataformes de col·laboració, fòrums, xats, videoconferències, etc.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Iniciació a l'ús d'eines digitals per a la creació de continguts: processadors de text, presentacions digitals senzilles, mapes visuals, infografies, pòsters, recursos multimèdia, etc.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
Estratègies de recerca d'informació segures i eficients a internet (valoració, discriminació, selecció, organització i propietat intel·lectual).	- Conceptes bàsics d'internet: navegadors, adreces web, motors de cerca, paraules clau, etc.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Distinció entre informació veraç i no veraç (alfabetització digital). Elements clau d'una font fiable: autoria, actualització, finalitat.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Selecció d'informació rellevant: identificació d'idees principals i detalls.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T

	- Organització de la informació: esquemes, mapes mentals o taules. Eines digitals per guardar i estructurar la informació.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Propietat intel·lectual: drets d'autor, citar fonts d'informació i imatges, etc.	x 3r T	x 3r T
Estratègies de recollida, emmagatzematge i representació de dades per facilitar-ne la comprensió i l'anàlisi.	- Introducció a eines digitals per recollir dades (formularis, fulls de càlcul...).	x 3r T	x 3r T
	- Creació i gestió de carpetes digitals per emmagatzemar dades.	x 3r T	x 3r T
	- Eines digitals per crear representacions visuals.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
Regles bàsiques de seguretat i privacitat per navegar per Internet i per protegir l'entorn digital personal d'aprenentatge. Recursos i plataformes digitals restringides i segures per comunicar-se amb altres persones. Etiqueta digital, normes bàsiques de cortesia i respecte, i estratègies per resoldre problemes en la comunicació digital.	- Seguretat a Internet, la importància de protegir-se.	x 3r T	x 3r T
	- Protecció de dades personals i privacitat. Bones pràctiques per protegir-les.	x 3r T	x 3r T
	- Creació de contrasenyes segures. Bones pràctiques (no compartir contrasenyes, canviar-les regularment, etc.).	x 3r T	x 3r T
	- Navegació segura i identificació de llocs fiables. Ús responsable del navegador: pestanyes, historial, mode privat, etc.	x 3r T	x 3r T
	- Normes bàsiques de ciberconvivència (netiqueta): cyberbullying, i respecte per la privacitat dels altres.	x 3r T	x 3r T
	- Configuracions de privacitat dels comptes en línia per controlar qui pot veure la informació personal.	x 3r T	x 3r T
Estratègies per fomentar el benestar digital físic i mental. Reconeixement dels riscos associats a un ús inadequat i poc segur de les tecnologies digitals (temps excessiu d'ús, ciberassetjament, dependència tecnològica, accés a continguts inadequats, etc.), i estratègies d'actuació.	- El benestar digital: què és i per què és important.	x 3r T	x 3r T
	- Riscos físics de l'ús inadequat de la tecnologia: fatiga visual, mala postura, sedentarisme, etc.	x 3r T	x 3r T
	- Riscos mentals i emocionals de l'ús inadequat de la tecnologia: dependència tecnològica i addicció, ciberassetjament.	x 3r T	x 3r T

	- Estratègies de prevenció: gestió del temps, pauses regulars, exercicis visuals, postura correcta, espai de treball saludable (llum, distància de la pantalla, cadira adequada, ...), evitar continguts que generin estrès...	x 3r T	x 3r T
	- Estratègies per prevenir i gestionar el ciberassetjament.	x 3r T	x 3r T
2. Projectes de disseny i pensament computacional			
TERCER CICLE		5è	6è
Fases dels projectes de disseny: identificació de necessitats, disseny, prototipatge, prova, avaluació i comunicació.	- Identificació de necessitats o barreres de l'entorn escolar, comunitari o personal.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Disseny de la solució; generació d'idees, esquemes i/o esbossos per visualitzar la solució, planificació de materials, eines i passos necessaris per desenvolupar la solució.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Prototipatge, creació d'una versió inicial. Prototips físics (maquetes, models) o digitals (simulacions, programació).	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Prova del prototip i ajustos necessaris. Recollida de dades durant la prova: observacions, comentaris, dificultats detectades.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Avaluació final; comparació de la solució final amb les necessitats inicials.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Comunicació; presentació de la solució final i del procés seguit de manera clara i visual.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
Fases del pensament computacional (descomposició d'una tasca en parts més senzilles, reconeixement de patrons i creació d'algorismes senzills per a la resolució del problema...).	- Descomposició d'una tasca en parts més senzilles. Divisió d'un problema en components per treballar-los de forma més eficient.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Reconeixement de patrons. Aplicació de patrons en activitats digitals i no digitals.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T

	- Creació d'algorismes senzills per resoldre problemes. Disseny d'una seqüència ordenada de passos per resoldre un problema o completar una tasca.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
	- Abstracció i simplificació. Selecció de la informació rellevant descartant la resta per dissenyar solucions més eficients.	x 2n, 3r T	x 2n, 3r T
Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip i estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives.	- Assignació de rols dins del grup i realització d'activitats en grups cooperatius per fomentar la col·laboració.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Escolta activa i reflexió sobre el treball en equip per identificar àrees de millora.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Retroalimentació constructiva per a millorar dinàmiques futures.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- La importància del treball en equip per afrontar la incertesa en els projectes.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
Materials, eines, objectes, dispositius i recursos digitals (programació per blocs, sensors, motors, simuladors, impressores 3D...) segurs i adequats a la consecució del projecte.	- Introducció als materials i eines en el disseny i pensament computacional.	x 3r T	x 3r T
	- Introducció a la programació, mitjançant robots i equipaments, per la seva construcció i programació.	x 3r T	x 3r T
	- Foment de la reflexió posterior sobre les activitats per ajudar en la identificació i consolidació dels conceptes clau de la programació.	x 3r T	x 3r T
Estratègies en situacions d'incertesa: adaptació i canvi d'estratègia quan sigui necessari, valoració de l'error propi i dels altres com a oportunitat d'aprenentatge.	- La importància de la valoració de l'error en el pensament computacional: com els errors poden millorar el projecte.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Tipus d'errors comuns en projectes de disseny i programació. L'estratègia d'interacció en disseny: prova, error, adaptació i millora.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Tècniques d'adaptació als canvis: reflexió, planificació alternativa, utilització de recursos externs (membres del grup, consells de docents, recerca en línia).	x	x

		1r, 2n, 3r T	1r, 2n, 3r T
--	--	-----------------	-----------------

C. SOCIETATS I TERRITORIS			
1. Reptes del món actual			
TERCER CICLE		5è	6è
El futur de la Terra i de l'univers. Els fenòmens físics relacionats amb la Terra i l'univers i la repercussió a la vida diària i l'entorn. L'exploració espacial i l'observació del cel; la contaminació lumínica.	- Les capes de l'atmosfera.	x 1r T	x 1r T
	- Estudi de l'efecte hivernacle i les seves conseqüències en el clima de la Terra.	x 1r T	x 1r T
	- Coneixement d'alguns trets bàsics de l'exploració espacial: els descobriments més importants de l'exploració espacial i com ens han ajudat a entendre el nostre planeta i l'univers.	x 3r T	x 3r T
	- Els avenços de les agències espacials com la NASA, l'ESA i altres.	x 3r T	x 3r T
	- L'observació del cel: estrelles, planetes, cometes i constel·lacions.	x 3r T	x 3r T
	- La contaminació lumínica: què és i com afecta l'observació del cel i la biodiversitat nocturna. Solucions per reduir la contaminació lumínica i interpretació de esbossos, plànols i mapes senzills en l'entorn quotidià i de l'entorn proper.	x 3r T	x 3r T
El clima i el planeta. Introducció a la dinàmica atmosfèrica i a les grans àrees climàtiques del món. Els principals ecosistemes i els seus paisatges.	- Comparació entre temps i clima.	x 1r T	x 1r T
	- Estudi dels factors que influeixen en el clima: latitud, altitud, vent, proximitat al mar, etc.	x 1r T	x 1r T

	- Identificació de les tres zones climàtiques del món. Localització, característiques generals i climes. Relació entre les zones climàtiques i les activitats humanes: agricultura, construcció, vestimenta.	x 1r T	x 1r T
	- Estudi i comprensió de com l'activitat humana pot modificar els paisatges naturals (urbanització, desforestació, contaminació).	x 1r T	x 1r T
L'entorn natural. La diversitat geogràfica de les Illes Balears, d'Espanya i d'Europa. Representació gràfica, visual i cartogràfica a través de mitjans i recursos analògics i digitals usant les Tecnologies de la Informació Geogràfica (TIG).	- Les Illes Balears: característiques geogràfiques i naturals. Relleu de les Illes Balears: muntanyes, costes, illes i illots. Clima de les Illes Balears: clima mediterrani, temperatures i precipitacions.	x 1r T	x 1r T
	- Espanya: Diversitat Geogràfica i Paisatgística. Geografia de l'Estat Espanyol: relleu (muntanyes, valls, riberes), rius, costes. Diferents zones climàtiques a Espanya: clima mediterrani, oceànic, continental.	x 1r T	x 1r T
	- Introducció a la diversitat geogràfica d'Europa.	x 1r T	x 1r T
	- Coneixements elementals de les Tecnologies de la Informació Geogràfica (TIG) i com es poden utilitzar per estudiar el territori. Aplicacions digitals per a la representació geogràfica.	x 1r T	x 1r T
Migracions i diversitat cultural. Les principals variables demogràfiques i la seva representació gràfica. Els comportaments de la població i la seva evolució. Els moviments migratoris i apreciació de la diversitat cultural. Les zones urbanes. Contrast entre zones urbanes i despoblació rural.	- Concepte de migració. Causes de les migracions: econòmiques, polítiques, socials, mediambientals...	x 1r T	x 1r T
	- Conscienciació de la diversitat cultural: què és, com es manifesta i la seva importància en la societat. La convivència de cultures en un mateix territori.	x 1r T	x 1r T
	- Coneixement de les variables demogràfiques: natalitat, mortalitat, migració, esperança de vida.	x 1r T	x 1r T
	- Iniciació a la interpretació de dades demogràfiques presentades en: piràmides de població, gràfics de barres, línies i circulars.	x 1r T	x 1r T
Fonaments i principis per a l'organització i la gestió del territori a les Illes Balears i a Espanya.	- Comprensió de la divisió de la comunitat autònoma de les Illes Balears en illes i municipis i el seu paper dins de l'organització política d'Espanya.	x 2n T	x 2n T
	- Comprensió de la divisió política i territorial d'Espanya: les comunitats i ciutats autònomes i les províncies.	x 2n T	x 2n T
	- Característiques distintives de les divisions territorials de les Illes Balears.	x 2n T	x 2n T

Igualtat de gènere i conductes no sexistes. Crítica dels estereotips i rols en els diferents àmbits: acadèmic, professional, social i cultural. Accions per a la igualtat efectiva entre dones i homes.	- La igualtat de gènere i la seva importància en la societat.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Identificació i crítica d'estereotips i rols de gènere en diferents àmbits: acadèmic, professional, social i cultural.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Pràctiques per promoure la igualtat de gènere a l'escola i la comunitat.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Ús del llenguatge inclusiu i respectuós.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Promoció de conductes no sexistes. Respecte a les capacitats i talents de cada persona, independentment del gènere.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Importància de la igualtat en l'accés a oportunitats educatives i laborals.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
2. Societats en el temps			
TERCER CICLE		5è	6è
Les fonts històriques: classificació i utilització de les diferents fonts (orals, escrites, patrimonials).	- La importància de les fonts per entendre el passat.	x 2n T	x 2n T
	- Classificació de les fonts històriques: Fonts orals (testimonis, tradicions orals, cançons...), fonts escrites (documents, cartes, llibres, diaris...), fonts patrimonials (monuments, restes arqueològiques, objectes...).	x 2n T	x 2n T
El paper de la dona en la història i els principals moviments en defensa dels seus drets. Situació actual i reptes de futur en la igualtat de gènere.	- Coneixement de dones que han estat invisibilitzades al llarg de la història: causes i conseqüències. (Marie Curie, Malala Yousafzai, Frida Kahlo, Clara Campoamor, entre altres).	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T
	- Feminisme al segle XX: igualtat laboral, educativa i legal.	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T

	- Valoració dels avenços en igualtat de gènere: dret a l'educació, igualtat legal, participació política (sufragi universal) i accés al món laboral.	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T
	- Conscienciació dels reptes actuals: desigualtats salarials, estereotips de gènere, violència masclista...	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T
	- Reptes de futur en igualtat de gènere: promoció de la igualtat d'oportunitats per a totes les persones, trencament d'estereotips i rols de gènere en l'educació i la societat...	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T
Temes de rellevància en la història (Edat Mitjana, Edat Moderna i Edat Contemporània), el paper representat pels subjectes històrics (individuals i col·lectius), esdeveniments i processos.	- Valoració del llegat de les diferents èpoques històriques: Edat Mitjana, Edat Moderna i Edat Contemporània.	x 2n T	x 2n T
	- Ús de l'eix cronològic com a eina visual per ordenar esdeveniments i períodes.	x 2n T	x 2n T
	- Relació entre subjectes històrics, esdeveniments i processos. Personatges rellevants i moviments col·lectius.	x 2n T	x 2n T
	- Estudi i valoració de la societat i l'economia a les Illes Balears i la península Ibèrica durant l'Edat Mitjana, Edat Moderna i Edat Contemporània, per entendre el món actual.	X 2n T	x 2n T
Les expressions artístiques i culturals medievals, modernes i contemporànies i la seva contextualització històrica des d'una perspectiva de gènere. La funció de l'art i la cultura en el món medieval, modern i contemporani.	- Identificació de les expressions artístiques i culturals a l'Edat Mitjana, l'Edat Moderna i l'Edat Contemporània.	x 2n T	x 2n T
	- Perspectiva de gènere en l'art al llarg del temps. Comparació entre homes i dones artistes en diferents èpoques: limitacions i reptes.	X 2n T	x 2n T
	- El paper de la dona en les obres d'art.	x 2n T	x 2n T
El patrimoni natural i cultural com a bé i recurs; el seu ús, cura i conservació.	- Importància del patrimoni per a la societat: identitat, història i economia.	x 1r T	x 1r T
	- Valoració del patrimoni natural: biodiversitat, equilibri ambiental i recursos per a la vida.	x 1r T	x 1r T
	- Identificació d'amenaques al patrimoni natural: contaminació, desforestació, canvi climàtic, explotació excessiva...	x 1r T	x 1r T
	- Coneixement i valoració dels espais naturals protegits de les Illes Balears.	x 1r T	x 1r T

	- Coneixement i valoració del patrimoni cultural, en especial de les Illes Balears: monuments, edificis històrics, restes arqueològiques, llengües, festes, música, danses i gastronomia, tradicions i llegendes.	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T
	- Actituds responsables individuals i col·lectives per a la protecció i conservació del patrimoni.	x 1r, 2n T	x 1r, 2n T
La memòria democràtica. Anàlisi multicausal del procés de construcció de la democràcia a Espanya. La Constitució de 1978. Fórmules per a la participació de la ciutadania en la vida pública.	- Importància de la memòria democràtica: aprendre del passat per valorar el sistema democràtic actual.	x 1r T	x 1r T
	- Coneixement dels aspectes clau del procés de la transició (1975-1978): protagonistes i esdeveniments.	x 1r T	x 1r T
	- La Constitució de 1978	x 1r T	x 1r T
	- Fórmules per la participació de la ciutadania en la vida pública.	x 1r T	x 1r T
3. Alfabetització cívica			
TERCER CICLE		5è	6è
Història i cultura de les minories ètniques presents al nostre país, particularment les pròpies del poble gitano. Reconeixement de la diversitat cultural i lingüística d'Espanya.	- La diversitat cultural i lingüística. La importància del respecte i la convivència en una societat plural.	x 2n T	x 2n T
	- Respecte per la història i cultura de les minories ètniques presents a Espanya, particularment les pròpies del poble gitano.	x 2n T	x 2n T
	- Valoració de la diversitat lingüística com a riquesa cultural. Relació entre llengua, identitat i cultura.	x 2n T	x 2n T
	- Actituds de respecte, defensa i empatia envers la diversitat ètnica, cultural i lingüística.	x 2n T	x 2n T
Els principis i valors dels drets humans i de la infància i la Constitució espanyola, drets i deures de la ciutadania. La contribució de l'Estat i les seves institucions a la pau, la seguretat integral i la cooperació internacional per al desenvolupament.	- Coneixement dels principis bàsics dels drets humans i la Declaració Universal dels Drets Humans.	x 1r T	x 1r T
	- Identificació dels principals drets dels infants i la Convenció sobre els Drets de l'Infant.	x 1r T	x 1r T
	- Contribució de la Constitució espanyola de 1978 als Drets i Deures de la ciutadania. Elements fonamentals i el seu paper en la democràcia.	x 1r T	x 1r T
	- Accions de l'Estat espanyol i altres institucions per promoure la pau i el desenvolupament sostenible.	x 1r T	x 1r T

La cultura de la pau i no violència. El pensament crític com a eina per a l'anàlisi dels conflictes d'interessos. El reconeixement de les víctimes de violència.	- Coneixement i identificació dels valors associats a La pau i la no-violència (empatia, respecte, solidaritat).	x 1r T	x 1r T
	- Estratègies de resolució de conflictes: importància del diàleg i l'escolta activa. Mediació, negociació i cooperació.	x 1r T	x 1r T
	- La pau a l'aula: normes de convivència i respecte mutu.	x 1r T	x 1r T
	- Anàlisi crítica de conflictes globals i d'interessos: desigualtats, guerres, pobresa, canvi climàtic. La importància de la cooperació global i la solidaritat.	x 1r T	x 1r T
L'organització política. Principals entitats polítiques i administratives de l'entorn local, autonòmic i nacional a Espanya. Sistemes de representació i de participació política.	- Coneixement de l'organització política municipal.	x 1r T	x 1r T
	- Coneixement de l'organització política a les Illes Balears. El Parlament, el govern de les Illes Balears, la presidència de les Illes Balears, els Consells Insulars.	x 1r T	x 1r T
	- Coneixement de l'organització política a Espanya: monarquia parlamentària. Separació de poders.	X 1r T	x 1r T
	- Valoració de l'Estatut d'Autonomia com a norma bàsica de les Illes Balears.	X 1r T	x 1r T
	- Valoració dels sistemes de representació política. La democràcia. Les eleccions.	x 1r T	x 1r T
	- Participació ciutadana. Drets i deures dels ciutadans.	x 1r T	x 1r T
Espanya i Europa. Les principals institucions d'Espanya i de la Unió Europea. Els seus valors i les seves funcions. Els àmbits d'acció de les institucions europees i la seva repercussió en l'entorn.	- Coneixement i valoració de les normes bàsiques que regulen la convivència en el marc de la Unió Europea, centrant-se en la comprensió de drets i deures com a ciutadans.	x 1r, 2n T	x 1r, 2n t
	- Coneixement dels valors fundacionals de la UE: solidaritat, respecte als drets humans, democràcia i diversitat cultural.	x 1r T	x 1r T
	- Valoració de les principals institucions de la Unió Europea, com el Parlament Europeu, la Comissió Europea i el Consell, així com el seu paper en la presa de decisions que afecten els països membres.	x 2n T	x 2n T

	- Les principals institucions d'Espanya: Monarquia, Corts Generals, Govern d'Espanya, altres institucions. Valors i funcions.	x 2n T	x 2n T
Seguretat viària. Convivència i normes bàsiques en l'ús dels espais públics. Principals normes de circulació i seguretat viària com a vianants i usuaris de mitjans de transport no motoritzats. La mobilitat segura, saludable i sostenible.	- Comprensió de les normes bàsiques per a la convivència en espais públics. Aplicació pràctica en situacions quotidianes dins i fora de l'escola.	x 2n T	x 2n T
	- Coneixement de les principals normes de circulació i seguretat viària com a vianants i usuaris de mitjans de transport no motoritzats.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Manifestació d'un comportament responsable com a usuaris de l'espai públic.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
	- Disseny i promoció de campanyes per a una mobilitat segura, saludable i sostenible.	x 1r, 2n, 3r T	x 1r, 2n, 3r T
4. Consciència ecosocial			
TERCER CICLE		5è	6è
El canvi climàtic del local al global: causes i conseqüències. Mesures de mitigació i adaptació.	- Reflexió sobre el canvi climàtic com a fenomen global.	x 2n T	x 2n T
	- Identificació de les causes humanes i naturals del canvi climàtic i com afecten el medi ambient.	x 2n T	x 2n T
	- Coneixement i reflexió de les conseqüències del canvi climàtic a nivell local i global.	x 3r T	x 3r T
	- Reconeixement de les accions que es poden prendre per reduir els efectes del canvi climàtic a nivell individual, local i global.	x 3r T	x 3r T
	- Adaptació a les condicions climàtiques extremes, agricultura sostenible, protecció del medi ambient local... Responsabilitat personal i col·lectiva en la lluita contra el canvi climàtic.	x 3r T	x 3r T
Responsabilitat ecològica i social. Ecodependència, interdependència i interrelació entre persones, societats i medi natural.	- Conscienciació de la responsabilitat ecològica i social. La importància en la cura del planeta i en la vida en societat.	x 2n T	x 2n T
	- Reflexió sobre l'ecodependència: com depenem del medi natural.	x 2n T	x 2n T

	- Interdependència: relació entre les persones, les societats i el medi ambient. Valoració de l'impacte de les societats urbanitzades sobre el medi ambient.	x 2n T	x 2n T
	- El paper de cadascú en la cura del medi ambient i la societat. Promoure una actitud responsable i compromesa.	x 2n T	x 2n T
El desenvolupament sostenible. L'activitat humana sobre l'espai i l'explotació dels recursos. L'activitat econòmica i la distribució de la riquesa: desigualtat social i regional en el món i a Espanya. Els Objectius de Desenvolupament Sostenible.	- Conscienciació del desenvolupament sostenible: equilibri entre medi ambient, economia i societat.	x 2n T	x 2n T
	- Reflexió sobre l'impacte de l'activitat humana: com l'activitat humana transforma el medi ambient i com s'utilitzen els recursos naturals.	x 2n T	x 2n T
	- L'activitat econòmica i la distribució de la riquesa: les desigualtats socials i econòmiques a nivell local i global.	x 2n T	x 2n T
	- Coneixement dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i la seva importància.	x 2n T	x 2n T
Estils de vida sostenible: els límits del planeta i l'esgotament de recursos. La petjada ecològica. Agenda urbana. El desenvolupament urbà sostenible. La ciutat com a espai de convivència.	- Reflexió sobre els recursos limitats de la Terra i la necessitat d'utilitzar-los amb responsabilitat. Viure de manera sostenible respectant els límits del planeta.	x 2n T	x 2n T
	- La petjada ecològica: com els nostres hàbits impacten negativament en el medi ambient i com es poden reduir.	x 2n T	x 2n T
	- Les ciutats sostenibles i l'agenda urbana: els reptes de les ciutats i com es poden millorar per fer-les més sostenibles i habitables.	x 2n T	x 2n T
	- Reflexió sobre la importància de la convivència i la participació ciutadana en els espais urbans.	x 2n T	x 2n T
	- Prevenció de residus mitjançant les 4R: reducció, reparació, reutilització i reciclatge.	x 2n T	x 2n T
Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) en la vida de la ciutadania. Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere. El valor social dels impostos. Responsabilitat social i ambiental de les empreses. Publicitat, consum	- Economia verda. La influència dels mercats (de béns, financer i laboral) en la vida de la ciutadania.	x 2n T	x 2n T
	- Els agents econòmics i els drets laborals des d'una perspectiva de gènere.	x 2n T	x 2n T
	- El valor social dels impostos.	x 2n T	x 2n T
	- Responsabilitat social i ambiental de les empreses.	x	x

responsable (necessitats i desitjos) i drets del consumidor.		2n T	2n T
	- Prevenció de residus mitjançant les 4R: reducció, reparació, reutilització i reciclatge.	x 2n T	x 2n T